

Г. М. Слишинська,*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
аспірант кафедри української мови***ПОВТОР ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ ВЕРБАЛЬНОГО ВПЛИВУ
(НА МАТЕРІАЛІ АДВОКАТСЬКИХ ПРОМОВ)**

У статті досліджено комунікативний потенціал повтору як засобу мовленнєвого впливу в захисних адвокатських промовах, здійснено класифікацію видів повтору, акцентовано на його сугестивній потужності.

Ключові слова: повтор, судовий дискурс, мовленнєвий вплив, адвокатські промови.

Дослідження судових промов активно привертає увагу сучасних лінгвістів, що засвідчують ґрунтовні праці Н. Алексеєва, В. Дев'яткіна, Р. Кацавець, О. Леонтьєва, О. Лікас та ін. Ця тематика приваблює своєю багатогранністю та можливістю поєднання різних дослідницьких напрямів для отримання комплексного уявлення про аналізований об'єкт: лінгвокультурологічного і лінгвопрагматичного (О. Гундаренко), лінгвостилістичного (Ю. Лобода), соціолінгвістичного (С. Бондар, Т. Весна, Ю. Воротніков, Т. Шмельова) та ін., певні аспекти яких узагальнено в монографічних розробках (О. Лікас, О. Михальська) і навчальних посібниках (Г. Бояринцева).

В адвокатських промовах використується велика кількість стилістичних засобів, серед яких одним із найчастотніших є повтор [11, с. 235]. Мовленнєвий повтор належить до кола явищ, що постійно перебувають у центрі уваги дослідників, і хоча його окремі типи доволі детально описані в науковій літературі, досі не вироблено загальноприйнятих поглядів на сутність та функційні властивості повтору в судовому дискурсі, що визначає загальну скерованість і **актуальність** пропонованої статті, яку увиразнює залучення оригінального фактичного матеріалу – судової промови Ю. А. Каплана на захист Г. Д. Павлової, вміщеної до збірки «Судові промови адвокатів України» [15] Збірка містить тексти промов відомих адвокатів України різних поколінь: від фахівців радянського періоду до представників сучасного правництва, які вели захист у кримінальних і представляли інтереси сторін у цивільних справах. Обрана нами судова промова у справі доглядальниці, яка випадково та неочікувано для всіх і самої себе успадкувала велику суму грошей від мільйонера, за яким доглядала. Позов до суду подала родина чоловіка, який незадовго до самогубства викреслив усіх членів своєї родини із заповіту, переписавши 90% від заповіту своїй покоївці. Члени родини стверджують, що чоловік в останні хвилини свого життя зазнав неналежного впливу доглядальниці і що йому бракувало здорового глузду на той момент. Інтереси жінки представляє молодий, але надзвичайно красномовний адвокат Юхим Аронович Каплан [15]. Справа і процес, у якому виголошувалася промова, були незвичайними. Це була одна з перших справ в Україні з обвинувачення афроамериканської жінки у злочині проти громадянина України.

Метою статті є дослідження та з'ясування структурно-функційних, стилістичних та сугестивних особливостей лексичного і синтаксичного повторів у захисній промові адвоката Ю. А. Каплана. Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**: розглянути та проаналізувати різні підходи до визначення повтору; виявити і

класифікувати лексичні та синтаксичні особливості повтору; визначити найбільш уживані типи повтору, що мають сугестійний заряд у захисній промові адвоката.

Об'єктом аналізу є захисна промова адвоката Ю. А. Каплана на захист Г. Д. Павлової. **Предметом** – виявлення структурно-функційних, стилістичних та сугестійних особливостей лексичного і синтаксичного повторів у захисній промові адвоката.

Матеріалом дослідження є текст судової промови адвоката, представленої у збірці «Судові промови адвокатів України». Фактичну базу роботи становлять 229 повторюваних у тексті лексем, виокремлених у площині 1824 слів судової промови.

Основними **методами** нашого дослідження стали метод компонентного аналізу та різновид функційного методу – контекстуально-інтерпретаційний аналіз, які допомогли виявити основні структурно-функційні, стилістичні та сугестійні особливості лексичного і синтаксичного повторів; описовий метод прислужився для характеристики мовних фактів; кількісні підрахунки дали змогу встановити динаміку вживання певних зафіксованих повторюваних лексем у тексті.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній уперше розглянуто та проаналізовано різні підходи до визначення повтору, виявлено і класифіковано лексичні та синтаксичні особливості повтору, визначено найбільш уживані типи повтору, що мають сугестійний заряд у захисній промові адвоката Ю. А. Каплана на захист Г. Д. Павлової, вміщеної до збірки «Судові промови адвокатів України».

Теоретичне значення статті полягає в тому, що в дослідженні здійснено аналіз повторюваних лексем з огляду на їхню імманентну впливовість, яка сприяє розкриттю специфіки судового дискурсу, що поглиблюватиме відповідні положення сугестивної та психолінгвістики, дискурсології, юрислінгвістики і стилістики.

Практичну цінність роботи визначає можливість застосування результатів дослідження в курсах лекцій зі стилістики української мови, лінгвокультурології, у спецкурсах із проблем сугестивної лінгвістики.

Поле наукових пошуків із питань визначення структурних та стилістичних функцій повтору, його емоційно-експресивних відтінків, способів реалізації зв'язності тексту з допомогою цього засобу формують праці таких зарубіжних та вітчизняних дослідників, як О. Бекетова, В. Ващенко, В. Виноградов, Ю. Волянська, Г. Гак, І. Гальперін, В. Єр'оміна, Т. Жук, Є. Іванчикова, А. Мойсієнко, М. Плющ, А. Сковородніков, О. Фоменко, Н. Цветкова, О. Шахматов, Н. Шульжук та інші. Вони характеризують повтор у різних аспектах. Наприклад, лексичний повтор як засіб реалізації семантичної зв'язності тексту досліджують І. Синиця [14], Н. Цветкова [17]; фігури повтору в текстах публічної мови характеризує О. Бекетова [1]; визначає структурні та стилістичні функції повтору в художньому тексті В. Гак [2]; Н. Кожевникова аналізує функційне навантаження звукових повторів у поетичних текстах [7] та ін. В українському мовознавстві до прийому повтору на матеріалі юридичних текстів зверталися Т. Дубровська [4], В. Молдован, І. Морозова, Р. Кацавець, які акцентували увагу на функційно-стилістичних функціях повтору. Хоч окремі типи повтору і доволі детально описані в науковій літературі, досі не вироблено загальноприйнятих поглядів на сутність та функційні властивості повтору в судовому дискурсі, що визначає загальну скерованість та новизну пропонованої розвідки.

Повтор – це «фігура мови, що полягає в повторенні в певній послідовності звуків, слів або їх частин, висловів для досягнення відповідного виражального чи виражально-зображального ефекту» [16, с. 459]. Отже, це нагромадження однотипних мовних елементів (звуків, складів, слів, словосполучень) у певній синтаксичній одиниці.

Розрізняють такі види повторів, як анафора (єдинопочаток), яка полягає у повторенні однакових звуків, слів чи синтаксичних конструкцій на початку суміжних висловлень; епіфора – повтор слів чи словосполучень у кінці кількох речень; кільце – повтор слів одночасно на початку і в кінці фрази; епанафора, або композиційний стик – повтори слів та словосполучень у кінці попередньої фрази та на початку наступної фрази. З-поміж повторів виокремлюють так званій «посилюваний повтор». Суть цієї фігури в тому, що повторюється та сама лексема, але в супроводі інших слів, які посилюють її виразові якості [10, с. 237]. Повтор ґрунтується на «дво- або кількарізному використанні в межах контексту в певній послідовності тотожних чи подібних (як у формальному, так і в семантичному аспектах) звуків, слів або їх частин, синтаксичних конструкцій, ужитих компактно або дистантно, для досягнення відповідного виражального чи виражально-зображального ефекту» [12, с. 496]. Особливістю повтору є те, що «за його допомогою можна створювати нові стилістичні засоби і фігури, тому що він може охоплювати мовні одиниці всіх рівнів – звуки, морфеми, форми слова, словосполучення, речення, строфи» [2, с. 446]. Цікавим є зауваження Ю. Лотмана про те, що повтор як експресивний стилістичний прийом, допомагає адресату сприймати глибинний пласт тексту, змістовно-концептуальну інформацію [9, с. 165]. Як зазначає І. Синиця, «повторення виконує неоднакову роль на різних етапах запам'ятовування. Спочатку воно пов'язано із загальним орієнтуванням у структурі та змісті матеріалу, потім з його смисловим групуванням, з виділенням опорних пунктів і т. п.» [14].

Привертаючи увагу слухача за допомогою повторів, адвокат логічно виокремлює найбільш важливу інформацію у реченні, оскільки, як зазначає О. Пономарів, «до найважливіших прагматичних функцій повторів належить емпатичне виділення суб'єктивно значущої інформації» [12, с. 90]. При цьому, «він також перешкоджає сприйняттю інших ідей» [6, с. 512] та «впливає на емоції, думки та вчинки адресата шляхом прагматичного впливу на реципієнта» [7, с. 15]. У той же час, повтор мовленнєвої одиниці завжди виконує особливе комунікативне завдання, при чому мовленнєва одиниця не залишається тотожною сама собі; вона не лише змінює свою вихідну емоційно-оцінну конотацію, але може частково змінити і своє предметно-логічне значення [1, с. 138; 4, с. 9]. Проаналізувавши різні визначення повтору, послуговуватимемось у нашому дослідженні тим, що ця стилістична фігура формується сукупністю однорідних дво- чи багаторазово відтворюваних мовних одиниць (звуків, складів, морфем, слів та їх форм, словосполучень, речень) у межах тексту чи його сегменту, виступаючи засобом образотворення та має на меті зосередити увагу слухача на власне повідомленні та скерувати думки слухача у потрібне для оратора русло.

У сучасній науковій літературі окреслено широкий спектр підходів до тлумачення повтору. Залежно від належності повторюваної одиниці до того чи іншого мовного рівня виокремлюють звуковий, морфемний, лексичний, морфологічний та синтаксичний повтори [16, с. 476].

Прийом повтору у його безкінечних варіаціях у судовій промові Ю. Каплана досить частотне явище. Повтор збагачує текст емоційністю, експресивністю, акцентує увагу слухачів на потрібних для захисту деталях та допомагає оратору вплинути на думки слухачів. Щоб дослідити особливості повтору, його функції у жанрі захисної промови та виявити найбільш уживані типи повтору, що мають сугестивний заряд, розглянемо на конкретних прикладах найчастотніші вживання виокремлених у аналізованій захисній промові повторів.

Найпоширенішими видами лексичного повтору у досліджуваній промові є анафора (24 %), епіфора (19 %), епанастрофа (14 %). Єдинопочаток полягає у повторенні однакових елементів (звуків, сполучень звуків, морфем, слів, словосполучень) на початку деяких (частіше паралельних) відрізків мовлення (фраз, речень, абзаців, рядків і т. д.). Найпоширенішим видом єдинопочатку є лексична анафора, яку широко використовують у текстах і яка «виконує в них загальну для виражальних засобів експресивну функцію» [15, с. 50]. Лексичну анафору, як правило, спостерігаємо у конструкціях синтаксичного паралелізму, наприклад: *Лексичний:*

– анафоричний повтор: *«Пані та панове, ваша робота – не віддати гроші Судзіловського. Це дуже багато, і все це було зроблено самим Судзіловським. Не вами, не мною, не одним з адвокатів у цьому залі суду ... Судзіловський зробив те, що він зробив з відомих йому причин. Він заробив ці гроші – все це належало йому. Він міг би віддати кожному зароблену копійку до Червоного Хреста. Він міг би віддати гроші до якогось шпиталю . Він міг би віддати, зрештою, ці гроші до якоїсь політичної партії. Це його справа, а не ваша, і не моя, і не цього суду»* [15, с. 44; 15, с. 46], – так розпочинається промова адвоката захисту, який акцентує увагу присяжних на тому, що всі гроші, які мав загиблій, він заробив самостійно. Лексичний анафоричний повтор прийменника ‘не’ використовується для того, щоб навіяти ідею, що загиблій заробив свої гроші без зайвої допомоги і тому без зайвої допомоги міг вирішувати, як ними розпоряджатися і кому їх відписувати. У другому реченні знову за допомогою повторюваного прийменника ‘не’ навіюється думка, що не завдання суду вирішувати, чому чоловік так зробив. Повтор прийменника ‘до’ та сполучника ‘і’ актуалізує увагу на потрібних для захисту деталях та навіюється думка про те, що саме так вирішив вчинити потерпілий. Адвокат спонукає представників суду вважати дії потерпілого цілком правомірними.

Трапляється у промові й епіфора – «повторення слова або фрази в кінці окремих речень або віршів» [3, с. 106]. Суть цієї стилістичної фігури – у повторенні однакових елементів у кінці деяких (частіше паралельних) відрізків мовлення (фраз, речень, абзаців, рядків тощо)» [16, с. 783]. Як і інші засоби повтору, епіфора служить створенню впливовості тексту, у нашому випадку, захисної промови, його увиразненню, акцентує думку автора, наприклад, виокремлюємо епіфоричний повтор у поєднанні з рамковим (рамкова конструкція (framing) або кільце (ring repetition) – повтор слова чи групи слів на початку і в кінці фрази, рядка, строфи [3, с. 114]): *«Тепер, пані та панове, є неприємна частина цієї історії, і саме тому ми всі тут. Судзіловський мав сина, дочку і четверо онуків. За його волю він нічого їм не залишив. ... Очевидне питання: чому? Замість того, щоб залишити свої гроші своїй сім'ї, він залишив 5 відсотків своїй церкві, 5 відсотків – для давно втраченого брата, а решту, 90 відсотків, було віддано жінці на ім'я Галина Павлова. ... Знову очевидне питання: чому? Наша природна тенденція запитувати, чому людина це робить? Чому Судзіловський викреслив свою сім'ю і майже всі заощадження залишив жінці, яку він знав такий короткий час? Повірте, панове, це найбільше питання, з яким я коли-небудь стикався. Це питання задавали мені, інші адвокати, сім'я Судзіловських, сама Галина Павлова, друзі та сусіди, і практично всі в цьому окрузі, які чули цю історію. Чому? Насправді, ми ніколи не дізнаємося чому. Тільки Судзіловський знав чому, але він більше не з нами»* [15, с. 41–42]. У наведеному уривку адвокат виносить на фінальну позицію питальне слово ‘чому’, сугестивний ефект якого посилюється завдяки повторенню цього самого слова, що завершує цей відрізок тексту. Питальне ‘чому’ виступає як риторичне запитання, яке адвокат уживає у своєму мовленні, щоб присяжні

замислилися, чому померлий зробив те, що зробив. Повтор слова у кінці речення дозволяє зафіксувати увагу на результаті [1, с. 138]. Результатом у цьому випадку є фінальна відповідь адвоката на поставлене ним запитання, що тільки загиблий міг знати відповідь на це запитання і що не в їх владі запитувати себе чому він вирішив вчинити саме так. Таким чином, адвокат навіює присяжним бажану для нього відповідь.

Натрапляємо в тексті і на епіфору займенників (4 %): – *він не був **ані** поранений, **ані** ніде в нього кров не йшла, він просто сидів коло вікна, він просто дивився та чекав...* [15, с. 42].

Трапляється у промові й епанастрофа, до якої В. Домбровський дібрав український відповідник «стик». Це «повторення якогось слова або фрази з кінця одного речення на початку наступного» [3, с. 104]. Наприклад – *але і Судзіловський йому немало подарував. Подарував все, що є дарунками від чистого серця; – померлий віддав 5% церкві – це рішення його. Його рішення, яке не може бути оскаржене* [15, с. 48]. Епанастрофа у новому рядку підхоплює, посилює і розгортає зміст попереднього рядка. За рахунок епанастрофи фіксується увага на потрібному для адвоката предметі або об'єкті.

Отже, лексичні повтори у досліджуваній нами промові становлять 67 % відсотків від загальної кількості повторів. Найуживанішими типами лексичного повтору є анафора (24 %), епіфора (19 %), епанастрофа (14 %). Вступаючи у взаємозв'язок з мовними одиницями інших рівнів, лексичний повтор сприяє виявленню загальних семантичних ознак, які лежать в основі зв'язності цілого тексту чи його окремих фрагментів. Основна функція лексичного повтору – концентрація уваги на тому чи іншому понятійному значенні лексеми. При цьому підвищується емоційна тональність сказаного тексту, його сугестивність.

Серед синтаксичних повторів у промові Ю. Каплана поширеним є синтаксичний паралелізм (14 %), під яким розуміють «семантико-структурну єдність, яка складається мінімально з двох компонентів складових), котрі характеризуються синтаксичною тотожністю та логіко-смісловою спільністю» [3, с. 195]. Синтаксичний паралелізм може визначатися як відрізок мовлення, який складається з синтаксично однотипних конструкцій, об'єднаних загальною думкою. Такий відрізок мовлення може мати різну величину: дрібні форми (мікропаралелізм), тобто певний член речення, і великі форми (макропаралелізм), тобто декілька самостійних або додаткових речень. Наприклад, синтаксичний паралелізм: *«Тепер, якщо ви думаєте, що чоловік, який зібрав суму в 24 мільйони доларів протягом десяти років, знає, що він робить зі своїми грошима, то ви маєте рацію. Тому що Судзіловський **точно знав, що він робить**. Напередодні дня, коли він підвісив себе, він пішов у свій офіс, замкнув двері, сів за стіл і написав нову волю. Рукописний заповіт, абсолютно законний, розбірливий, легко зрозумілий, не складний або запутаний. **Він знав, що збирається вчинити самогубство наступного дня, неділі, 2 жовтня, і він залишив все в порядку. Він задумав це все. Він написав записку чоловікові на ім'я Миколи Караваєва, в якому він пояснив, що сам забирає у себе власне життя. Ви побачите оригінал ... Він планував все це ... Він точно знав, що він робить. Він задумав це все**»* [15, с. 46]. Завдяки цим повторам паралельних конструкцій текст сприймається нелінійно, внаслідок чого виникає додаткова підтекстова інформація, що посилює сугестивний ефект [1, с. 111]. У наведеному прикладі адвокат тричі наголошує, що загиблий усе спланував, і двічі акцентує увагу присяжних на тому, що той точно знав, що робить. Категоричності цим твердженням надають дієслова 'знав' і 'планував', завдяки яким адвокат «прищеплює» присяжним

ідею, що загиблій цілком розумів свої дії та все заздалегідь спланував. Більш того, використання інших типів повторів в одному відрізку тексту, створюють потужне поле впливу на адресата.

Слід зауважити, що впродовж вступної промови адвокат повторює синтаксичну конструкцію «*він точно знав, що він робить*» 6 разів, а конструкцію «*він задумав все це*» – 3, що здійснює довготривалий ефект на пам'ять присяжних до моменту ухвалення ними вердикту. Сугестивну функцію повтору відзначають численні мовознавці (А. Белова, В. Германов, П. Крючкова, Л. Ільницька), зауважуючи, що 1) сугестивний ефект досягається за умови значної кількості повторів (Л. Ільницька); 2) використання повторів є ефективним засобом впливу на свідомість, оскільки одна й та сама інформація поступово перестає усвідомлюватися і починає впливати на підсвідомість. Це сприяє асоціативному закріпленню певної інформації в потрібному емоційному контексті. Далі таке закріплення починає діяти у зворотному напрямку, тобто знову на свідомість (В. Германов, Л. Ільницька).

Зустрічаємо в аналізованій промові анафоричний паралелізм (11 %), під яким розуміють повтор початкових компонентів висловлення, наприклад: «**Це не ваша робота**, як я вже казав, щоб віддати гроші Судзіловського, або вирішити, хто повинен отримати, що отримати і скільки. **Ваша робота це** визначити, чи Судзіловський знав, що він робить ... **Ваша робота**, як я вже сказав, вирішувати лише одну важливу проблему, і це просто: на той час Судзіловський написав свою останню волю, чи думав він чітко і чи знав він, що він робить?» [15, с. 45; 15, с. 47]. У наведеному прикладі на початку речення адвокат використовує повторення паралельних конструкцій – *це не ваша робота/ це ваша робота* у вигляді прямих інструкцій у наказовій формі, завдяки яким намагається спонукати присяжних виконувати його команди. Адже призначенням директивних команд є викликати відповідну дію [13, с. 8].

Використовує Ю. А. Каплан у своїй захисній промові і епіфоричний паралелізм (8 %) (повторення кінцевої частини попереднього сегмента висловлення на початку наступного сегмента), наприклад: «*Це юридичний термін, який легко зрозуміти. Це означає, що ти повинен знати, що ти робиш, а, пані та панове, Судзіловський точно знав, що він робить. Він був не божевільний. Він був не брехун. Він не був під впливом болезаспокійливих чи інших засобів. Він був настільки ж психічно здоровим, як і дванадцять з вас зараз*» [15, с. 40]. У наведеному прикладі адвокат укотре завдяки повтору намагається прищепити присяжним думку про те, що померлий не був божевільним, не перебував під впливом медичних препаратів, даючи директивну команду їх свідомості прийняти факт, що той був у здоровому глузді. Усвідомлення команд та інструкцій перешкоджає ефекту сугестії [1, с. 7]. Тому з метою «нейтралізації» свідомості сугестор використовує техніку подвійних команд. Тим часом як свідомість аналізує одну команду (*був не божевільний, не брехун*), з'являється безпосередня можливість впливу на підсвідомість [1, с. 87] іншою командою (*він точно знав, що він робить; він був настільки ж психічно здоровим, як і дванадцять з вас зараз*).

Сугестія як засіб впливу на підсвідомість реципієнта є однією з інструментальних стратегій комунікативного впливу в судовій промові. Повтор однотипних синтаксичних та лексичних конструкцій автоматизує сприйняття, що полегшує прийняття ідеї, запропонованої оратором. Найбільшою частотністю у промові Ю. А. Каплана характеризуються лексичні повтори (67 %). Менш активними в аналізованій захисній промові виступають синтаксичні типи повтору (33 %), які, у свою чергу, допомагають адвокату увиразнити, урізноманітнити свою промову, надати їй впливового характеру.

Частіше трапляються синтаксичні конструкції, у межах яких повторюються два і більше компонентів, що створює ефект ланцюжкової реакції чи нашарування. Як правило, в судовій промові Ю. Каплана повтори включені в інші конструкції експресивного синтаксису або структурно чи семантично поєднуються з ними у межах спільного контексту, що сприяє смисловій актуалізації виділених повторюваних компонентів. Таким чином адвокату вдається не тільки урізноманітнити зовнішню модель синтаксеми, а й емоційно забарвити та увиразнити сказане.

Отже, на основі результатів проведеного дослідження можемо стверджувати, що повтор є одним із найефективніших лексико-синтаксичних засобів сугестивного впливу у промовах адвокатів, що здійснює вплив на свідомість, настанови і дії суду при винесенні вердикту під час судового процесу.

Література

1. Бекетова О. В. Фігури повтору та організаційні форми аргументації в текстах публічної мови (на матеріалі німецької мови). Мовознавство. 1997. № 4–5. С. 32–37.
2. Гак В. Г. Языковые преобразования. М. : Школа «Языки русской культуры», 1998. 768 с.
3. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. Дрогобич : Видавнича фірма «Відродження», 2008. 488 с. – (Cogito: навчальна класика).
4. Дубровская Т. В. Судебный дискурс: речевое поведение судьи (на материале русского и английского языков). М.: Изд-во «Академия МНЭПУ», 2010. 351 с.
5. Ковалевська Т. Ю. Актуальні напрями дослідження вербального впливу. Одеський лінгвістичний вісник. 2014. Випуск 3. С. 110-117.
6. Ковалевська Т. Ю. Комплексне дослідження рекламного впливу в аспекті нейролінгвістичного програмування. Вісник ОНУ. Сер. : Філологія. 2014. Т. 19, вип. 4 (10). С. 169–174.
7. Кожевникова Н. А. Об одном приеме звуковой организации стиха. Проблемы структурной лингвистики. М. : Изд-во «Наука», 1982. С. 269–284.
8. Культура русской речи : энциклопедический словарь – справочник / [под общ. руков. Л. Ю. Иванова, А. П. Сковородникова, Е. Н. Ширяева]. М. : Наука, 2003. 837 с.
9. Лотман Ю. М. Про поетів та поезії. Аналіз поетичного тексту. Статті, Дослідження. Нотатки. Рецензії. Виступи. СПб, 1996. 846 с.
10. Мацько Л. І. Стилістика української мови : [підручник]. К. : Вища шк., 2003. 462 с.
11. Начёрная С. В. Судебная защитительная речь – аргументированная речь в аспекте юридической риторики. Вестник Челябинского гос. педагогического университета. 2009. № 12. С. 255–264.
12. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови: [підручник]. К. : Либідь, 1992. 248 с.
13. Поршнев Б. Ф. Контрсуггестия и история [Текст] / Б. Ф. Поршнев. М. : Мысль, 1972. 21 с.
14. Синиця І. А. Лексичний повтор як засіб реалізації семантичної зв'язності тексту. Мовознавство. 1994. № 2–3. С. 56–60.
15. Судові промови адвокатів України / Редкол. : В. В. Медведчук (голова) та інші. К. : Ред. журн. «Адвокат». 2000. (Сер. «Адвокатура України»). Кн. 1. 216 с.
16. Українська мова : Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін.]. [2-ге вид., випр. і доп.]. К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. Бажана. 2004. 824 с.: іл.

17. Цветкова Н. Е. Лексический повтор в стихотворной речи. Рус. яз. в шк. 1986. № 1. С. 63–67.

Referensec

1. Beketova, O. V. (1997), *Repetitive figures and organizational forms of argumentation in the texts of the public language (on the material of the German language)* [*Fihury povtoru ta orhanizatsiini formy arhumentatsii v tekstakh publichnoi movy (na materialy nimetskoï movy)*], *Movoznavstvo*. № 4–5. S. 32–37.
2. Hak, V. H. (1998), *Language Transformations* [*Языковые преобразования*], М.: Shkola, „Языку russkoï kultury“, 768 s.
3. Dombrovskiy, V. (2008), *Ukrainian stylistics and rhythmic. Ukrainian poetics* [*Ukrainska stylistyka i rytmika. Ukrainska poetyka*], Drohobych: Vydavnycha firma "Vidrodzhennia", 488 s. – (Cogito: navchalna klasyka).
4. Dubrovskaya, T. V. (2010), *Judicial discourse: speech behavior of the judge (on the material of Russian and English languages)* [*Sudebnyi diskurs: rechevoe povedeniye sudy (na materyale russkoho y anghlyiskoho yazykov)*], М.: Yzd-vo «Akademyia MNĖPU», 351 s.
5. Kovalevska, T. Yu. (2014), *Topical study of verbal influence* [*Aktualni napriamy doslidzhennia verbalnoho vplyvu*]. *Odeskyi lnhvistychnyi visnyk*. Vypusk 3. S. 110-117.
6. Kovalevska, T. Yu. (2014), *Comprehensive study of advertising influence in the aspect of neuro-linguistic programming* [*Kompleksne doslidzhennia reklamnoho vplyvu v aspekti neirolnhvistychnoho prohramuvannia*], *Visnyk ONU*. Ser.: Filolohiia. T. 19, vyp. 4(10). S. 169-174.
7. Kozhevnykova, N. A. (1982), *About one reception of the sound organization of the verse. Problems of Structural Linguistics* [*Ob odnom pryeme zvukovoi orhanyzatsyy stykha. Problemy strukturnoi lnhvystyky*], М.: Yzd-vo „Nauka“, S. 269–284.
8. *Culture of Russian Speech: Encyclopedic Dictionary - Reference* [*Kultura russkoï rechy: entsyklopedycheskyi slovar – spravochnyk*], [pod obshch. rukov. L.Iu. Yvanova, A.P. Skovorodnykova, E.N. Shyriaeva]. М.: Nauka, 2003. 837 s.
9. Lotman, Yu. M. (1996), *About poets and poetry. Analysis of poetic text. Articles, Research. Notes. Reviews Speeches* [*Pro poetiv ta poezii. Analiz poetychnoho tekstu. Stati, Doslidzhennia. Notatky. Retsenzii. Vystupy*], SPb, 846 s.
10. Matsko, L. I. (2003), *Stylistics of the Ukrainian language: [textbook]* [*Stylistyka ukrainskoï movy : [pidruchnyk]*], К.: Vyshcha shk., 462 s.
11. Nachërnaia, S. V. (2009), *Judicial defensive speech is an argumentative speech in the aspect of legal rhetoric* [*Sudebnaia zashchytelnaia rech – arhumentyrovannaia rech v aspekte yurydycheskoï rytoryky*], *Vestnyk Cheliabynskoho hos. pedahohycheskoho unyversyteta*. № 12. S. 255-264.
12. Ponomariv, O. D. (1992), *Stylistics of modern Ukrainian language: [textbook]*. [*Stylistyka suchasnoï ukrainskoï movy: [pidruchnyk]*], К.: Lybid, 248 s.
13. Porshnev B. F. (1972), *Counter-Surgery and history* [Text] [*Kontrshhestyia y ystoriia tekst*], - М. Mysl., - 21 S.
14. Synytsia, I. A. (1994), *Lexical repetition as a means of realizing the semantic connectivity of the text* [*Leksychnyi povtor yak zasib realizatsii semantychnoi zviaznosti tekstu*], *Movoznavstvo*, № 2–3. S. 56–60.
15. *Judicial speeches of lawyers of Ukraine* [*Sudovi promovy advokativ Ukrainy*], Redkol.: V.V. Medvedchuk (holova) ta inshi. К.: Red. zhurn. «Advokat». 2000. (Ser. «Advokatura Ukrainy»). Kn. 1. 216 s.

16. *Ukrainian language: Encyclopedia [Ukrainska mova: Entsyklopediia / [redkol].: V. M. Rusanivskyi, O. O. Taranenko (spivholovy), M.P. Ziabliuk ta in.]. [2-he vyd., vypr. i dop.]. K.: Vyd-vo "Ukr. entsykl." im. M. Bazhana. 2004. 824 s.: il.*

17. Tsvetkova, N. E. (1986), *Lexical Repetition in poetic speech [Leksycheskyi povtor v stykhotvornoi rechy]*, Rus. yaz. v shk., № 1. S. 63–67.

А. Н. Слышинская,

*Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра украинского языка*

ПОВТОР КАК ОДИН ИЗ КЛЮЧЕВЫХ ФАКТОРОВ ВЕРБАЛЬНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ (НА МАТЕРИАЛЕ АДВОКАТСКИХ РЕЧЕЙ)

В статье исследуется коммуникативный потенциал повтора как средства речевого воздействия в защитных адвокатских речах, осуществлена классификация видов повтора, акцентировано внимание на его суггестивном потенциале.

Ключевые слова: повтор, судебный дискурс, вербальное воздействие, адвокатские речи

G. M. Slishinska,

*Odesa National I. I. Mechnikov University,
Ukrainian language department*

REPEAT AS ONE OF THE KEY FACTORS OF VERBAL INFLUENCE (ON MATERIAL OF ADVOCATE PROFESSIONALS)

Investigation of court speeches actively attracts the attention of modern linguists, which testify to the solid work of N. Alekseyev, V. Devyatkin, R. Katsativ, O. Leontiev, O. Likas and others. The linguistic repetition as an important feature of all levels of the language belongs to a range of phenomena that are constantly at the center of the attention of researchers, and although its separate types are described in detail in the scientific literature, the generally accepted views on the essence and functional properties of repetition in the judicial discourse that defines the general orientation and relevance of the proposed article, and expresses the attraction of the original factual material - the judicial speech of Yu. A. Kaplan in defense of G. D. Pavlova, placed in the collection "Judicial speeches of advocates of Ukraine".

The purpose of the article is to study and find out the functions of lexical and syntactic repetitions in a defense lawyer's speech. The objective provided for the following tasks: to consider and analyze different approaches to the definition of repetition; to study the lexical and syntactic features of the repetition; to find out the most commonly used types of repetition that have a suggestive charge in a defense lawyer's speech.

The object of analysis is a protective speech by the lawyer Yu. A. Kaplan in defense of GD Pavlova. The subject is the discovery of structural-functional, stylistic and suggestive features of lexical and syntactic repetitions in a defense advocate's speech.

The research material is the text of the legal pronouncement by a lawyer, presented in the collection "Judicial speeches of lawyers of Ukraine".

The basic methods of our study were a structural method that helped to identify the main structural-functional and stylistic features of lexical and syntactic repetitions;

Quantitative calculations that allowed the dynamics of the use of certain fixed repetitive tokens in the text.

Key words: repetition, judicial discourse, verbal influence, lawyer speeches.